

General Certificate of Secondary Education
2022

Uimhir Lárionaid

--	--	--	--	--

Uimhir Iarrthóra

--	--	--	--	--

Foghlaim don tSaol agus don Obair: Modúlach

Aonad 2

Forbairt Phearsanta

[GLF21]

GLF21

DÉ LUAIN 16 BEALTAINÉ, MAIDIN

AM

1 uair an chloig.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.

Ní mór duit na ceisteanna a fhreagairt sna spásanna chuige sin.

Ná scríobh taobh amuigh den achar bhoscáilte ar gach leathanach ná ar leathanaigh bhána.

Comhlánaigh le dúch dubh amháin. **Ná scríobh le peann glóthaí.**

Freagair **gach** ceist sa scrúdpháipéar seo.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 60 an marc iomlán don pháipéar seo.

Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeisteanna **5(a)**, **5(b)** agus **6**.

Léiríonn figiúirí idir lúibíní atá priontáilte ar thaobh na lámhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Freagair **gach** ceist

- 1 (a) Scríobh **aon** mhíbhuntáiste **amháin** as na meáin shóisialta a úsáid.

_____ [1]

- (b) Scríobh **aon** dóigh **amháin** a dtiocfadh le duine óg dul i ngleic le himní ar scoil.

_____ [1]

- (c) Mínigh **aon** dóigh **amháin** a dtiocfadh le comhairleoireacht tacú le duine atá i gcaidreamh míshláintiúil.

_____ [2]

- (d) Déan cur síos ar **aon** dóigh **amháin** a dtiocfadh le féinmhachnamh tacú le duine óg atá ag mothú uaigneach.

_____ [2]

(e) Míneadh dhá fháth a mbeadh comhairleoir airgeadais in ann tacaíocht a thabhairt do dhuine.

1. _____

2. _____

_____ [4]

[Tiontaigh an leathanach

2 (a) Scríobh **aon** mhíbhuntáiste **amháin** as cárta creidmheasa a úsáid.

_____ [1]

(b) Scríobh **aon** toradh **amháin** ar ísealioncam do theaghlach.

_____ [1]

(c) Scríobh **aon** bhuntáiste intleachtach **amháin** as freastal ar ollscoil.

_____ [2]

(d) Scríobh **aon** toradh deimhneach **amháin** as bheith ar aiste bhia.

_____ [2]

(e) Míneadh dhá iarmhairt fhisiciúla do dhuine as drugaí ar oideas a úsáid.

1. _____

2. _____

_____ [4]

[Tiontaigh an leathanach

3 (a) Scríobh **aon** toradh fisiciúil **amháin** de bharr struis.

_____ [1]

(b) Scríobh **aon** mhothúchán **amháin** a thiocfadh le duine a bhrath agus é/í ag tosú ar phost nua.

_____ [1]

(c) Mínigh **aon** mhíbhuntáiste **amháin** as suíomh gréasáin comparáide a úsáid agus tú sa tóir ar árachas baile.

_____ [2]

(d) Mínigh **aon** dóigh **amháin** a dtiocfadh le tuismitheoir tacú le forbairt shóisialta páiste.

_____ [2]

(e) Míneigh **dhá** iarmhairt a bhíonn ann nuair a dhéanann duine féindochar d'aon turas.

1. _____

2. _____

[4]

[Tiontaigh an leathanach

4 (a) Míneigh **dhá** bhuntáiste do dhuine óg as aclaíocht a dhéanamh.

1. _____

2. _____

_____ [4]

(b) Míneigh **dhá** dhóigh ar féidir le faillí tionchar a imirt ar fhorbairt mhothúchánach duine óig.

1. _____

2. _____

_____ [4]

LEATHANACH BÁN
NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO
(Leanann ceisteanna ar an chéad leathanach eile)

[Tiontaigh an leathanach

13095.05

16GLF2109

Foinse A: Dúshláin Tuismitheora Aonair

Mhaígh an *Belfast Telegraph* gur léirigh figiúirí a bailíodh ó theastais bhreithe a thaifead an Oifig um Staidreamh Náisiúnta gur máithreacha amháin a chláraigh 5% de leanaí, gan tuairisc ar bith ar athair, agus gur liostaigh 21% sa bhreis eile sonraí an athar ach léirigh go raibh sé ina chónaí ag seoladh eile.

Dúirt polaiteoir áitiúil gur chóir go léireodh an tsochaí tuilleadh measa ar thuismitheoirí aonair agus nár imigh an náire agus an stiogma go fóill – “Mura bhfuil tú i do thuismitheoir aonair, is beag tuiscint atá agat ar an íobairt a bhaineann le hobair beirte a dhéanamh. Is lú an stiogma sna scoileanna agus i measc an phobail ach ní sa phróiseas cinnteoireachta poiblí.” Mhaígh an polaiteoir, “Is sampla cruthanta é cúrsaí leasa shóisialaigh agus má tá cúram páistí tábhachtach dúinn, ba chóir dúinn bheith ag infheistiú níos mó i dtuismitheoirí aonair.”

Mar sin féin, dúirt ball d'Eaglais na hÉireann gurb é an pósadh an timpeallacht is fearr le páiste a thógáil agus mhol sé do na lánúineacha uilig nach raibh pósta “smaoineamh ar an phósadh”. Faraor, cliseann ar chuid mhór póstaí agus bíonn dúshláin ar leith roimh thuismitheoirí aonair agus is minic a thugann siad faoi na dúshláin chéanna agus dúthracht mhór acu do leas a bpáistí.

Foinse: “One in four Northern Ireland children born into a single parent home” by Victoria Leonard, 04 December 2017 © Belfast Telegraph

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

LEATHANACH BÁN
NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

13095.05

16GLF2114

LEATHANACH BÁN
NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

13095.05

16GLF2115

NÁ SCRÍOBH AR AN LEATHANACH SEO

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
6	

Marc Iomlán	
-------------	--

Uimhir Scrúdaitheora

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.

13095.05/2

16GLF2116